

FINN SCHWARZ

DIREKTØRENS KONTRAKT - OG ANSÆTTELSESFORHOLD

Børsen
Bøger

Direktorens kontrakt
og ansættelsesforhold

Forfatter: Finn Schwarz
Copyright © Børsen Bøger 1992

All rights reserved

Omslag: Boje & Mobeck

Sats: Christensen Fotosats ApS

Tryk: Lassen Offset, Greve

Bogbinder: Chr. Hendriksen & Søn A/S, Skive

ISBN 87-7553-347-2

*Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog
eller dele heraf er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.*

Forord

Som advokat kommer man ofte i kontakt med mennesker, der betinder sig midt i en konfliktsituation, og det bliver så ens opgave at forsøge at hjælpe den »nødlidte« ud af problemerne.

Det er naturligt, at sådanne sager giver stof til eftertanke.

Hvordan kunne man have sikret den nødlidte, således at vedkommende ikke var kommet i en alvorlig situation?

Kunne man ved udformningen af en kontrakt have forhindret, at konflikten kunne være opstået?

En baggrund af bl.a. konkrete sager vedrørende nødlidte direktører har jeg arbejdet på at udforme direktørkontrakter på en sådan måde, at kontrakten skræddersyes til den enkelte efter en analyse af vedkommendes behov og med skyldig hensyntagen til virksomhedens ønsker.

En direktørkontrakt bør være en individuelt udformet kontrakt, er det uden mening at operere med »standarddirektørkontrakten«. Det er derfor bevidst, at der ikke i denne bog er medtaget et eneste udkast til udformning af dette eller hint.

Der er dermod behandlet 6 overordnede problemstillinger, som de fleste direktørkontrakter vil være af grundlæggende betydning. Disse problemstillinger suppleres af et spørgetema til den bogen, som kan bruges som en slags behovsanalyse eller checkskema.

Den potentielle direktør (eller den direktør, der endnu ikke har fået papir på sin stillingsbetegnelse) skulle ved hjælp af de enkelte afsnit og spørgetemaet kunne formulere egne ønsker til en direktørkontrakt, således at den potentielle direktørs juridiske rådgiver konkret kan formulere de enkelte bestemmelser, der skal dække disse ønsker.

Bogen er således i første omgang skrevet for direktører og potentielle direktører, og derfor er der brudt med gængse

principper for juridiske bøger. I bogen er der så vidt muligt undgået henvisninger, og det medfører, at definitioner, paragraffer, domme m.v. er gentaget, således at de enkelte afsnit kan læses enkeltvis. Domme er forsøgt gengivet på en sådan måde, at de ikke kun kan læses af jurister. Der er kun medtaget domme i det omfang, dommene har en konkret beskrivende betydning, hvorfor der ikke er nogen udtømmende henvisning til retspraksis.

Jeg skylder mange i advokatfirmaet Horten & Co. en tak for hjælpen med skrivningen af denne bog. En særlig tak til mine kollegaer advokaterne Jakob S. Arrevad og Per Sjøqvist for deres kritiske kommentarer og korrekturlæsning af manuskriptet.

Ligeledes en særlig tak til Bente Ludvigsen og Anette Pokrywiecki for skrivning af manuskriptet.

Endelig en tak til min nærmeste familie for at have taget sin del af den hårde tårn.

Lovstof m.v. er ajourført pr. den 1. marts 1992.

Indhold

I Kapitel

Direktørkontraktens nødvendighed og contract-testing

Directøren – bogens terminologi.....	15
Hvorfor en direktørkontrakt?.....	15
Hvis man ikke har en direktørkontrakt.....	16
Contract testing.....	17
Forsluthen bemærkning.....	19

II Kapitel

Direktørkontraktens indhold

forskellige contract-testere

I Direktørens hierarkiske placering og kompetence	25
Ledelse	25
Forholdet mellem bestyrelsen og direktionen.....	26
Bestyrelsen.....	27
Direktionen.....	28
Den administrerende direktør	29
Stillingsbeskrivelse og forretningsorden.....	29
Direktionsklausuler	30
Den daglige ledelse.....	30
Generalforsamlingen	34
Standard of performances	34
Direktørens virke uden for virksomheden	36
Opsummering.....	36
II Stilling ved fusioner og lignende	39
Terminologi.....	39
Lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomheds- overdragelse.....	40
Brudende forudsætninger	41
Den færdige direktørkontrakt som sikkerhedsnet?	47

På vej mod nye tider – fusionsklausuler	47
Fusionsklausuler	48
Ændringer ved virksomheden, der aktiverer klausulen	49
Ændringer ved direktørens (hierarkiske) position, der aktiverer klausulen	49
Direktørens rettigheder i henhold til klausulen	50
Hvordan aktiverer direktøren klausulen?	50
For direktøren, der allerede har en direktørkontrakt	51
Et eksempel fra retspraksis	51
Opsummering	52
3. Direktørkontraktens ophør	55
Terminologi – opsigelse/ophævelse	55
Opsigelse efterfulgt af ophævelse	55
Opsigelse af direktørkontrakten	56
A. Virksomhedens opsigelse af direktøren	56
Opsigelsesvarsler – funktionærloven	58
Prøvetid	58
Sygdom	59
Ophør på grund af alder	60
Opsigelsesvarslet i konkurssituationen	60
B. Direktørens opsigelse af direktørkontrakten	61
Nogle opsigelsesretlige begreber	62
Kontraopsigelse	63
Suspension/øjeblikkelig fritstilling	63
Mindelig overenskomst – det gyldne håndtryk	65
Særlige kontrakter	65
Ophævelse af direktørkontrakten	66
A. Virksomhedens ophævelse af direktørkontrakten	67
B. Direktørens ophævelse af direktørkontrakten	69
Opsummering	72
4. Direktørens særlige forpligtelser i ansættelsesforholdet og efter ansættelsesforholdets afslutning	73
Hvilke særlige forpligtelser har direktøren i ansættelsesforholdet	73

Tavshedspligt	73
Direktørens eventuelle opfindelser	74
Den ophørende direktørs forpligtelser	78
Interessekonflikter	78
A. Konkurrenceklausuler	79
Hvad er en konkurrenceklausul?	79
Hvornår gælder konkurrenceklausulen?	80
Virksomhedens afskedigelse af direktøren	83
Hvilke handlinger forbyder konkurrenceklausulen?	83
Hvilken tidsmæssig udstrækning har konkurrenceklausulen?	85
Hvilken geografisk begrænsning indeholder konkurrenceklausulen?	88
Hvad medfører en overtrædelse af konkurrenceklausulen?	89
Fogedforbud	90
Erstatning	91
Bod	92
Hvilken betaling gives for påtagelsen af en konkurrenceklausul?	94
Betalingen for påtagelsen af konkurrence- klausulen er en del af lønforpligtelsen	95
Betalingen for påtagelsen af konkurrence- klausulen går ud over lønforpligtelsen	96
En anbefaling	97
Betalingens størrelse	97
Skat af vederlaget for antagelsen af en konkurrenceklausul	99
Et lille fif	100
B. Alternativer til konkurrenceklausuler	100
Indledning	100
Loyalitetsforpligtelsen	102
Markedsføringsloven	106
Beskyttelsesklausuler	110
Opsummering	112
5. Tvister	115
Indledning	115
Domstolsbehandling/voldgiftsbehandling	116

Plur. og minorsader	119
Offentlighed kontra hemmelighed	120
Omkøbstinger ved retssager/voldgiftssager	120
Opsummering	121
6. Direktorens vederlag	125
Indledning	125
Kontraktfaktoren	127
Det faste vederlag/præstationsvederlaget	128
A. Det faste vederlag	129
Løn	129
Regulering af lønnen	130
Løn i konkursituationen	131
Pensions-/forsikringsordninger	133
1. Pensioner med løbende udbetalinger	133
2. Ratepensioner	134
a. Rateforsikring i pensionsøjemed	134
b. Rateopsparing i pensionsøjemed	134
3. Kapitalpensioner	135
a. Kapitalforsikringer	135
b. Kapitalopsparing i pensionsøjemed	135
Skat – pensioner med løbende udbetaling og ratepensioner	136
Skat – kapitalpensioner	137
Opsummering vedrørende pensions- og forsikringsordninger	137
Firmabil	138
Skat af firmabil	138
Firmabilen, når direktøren ophører	140
Ferie	142
Fri telefon, avis, bolig, repræsentationstillæg mv.	143
Stock-optioner, warrants, konvertible obligationer mv.	143
Stock-optioner	144
Hvorledes skal virksomheden skaffe aktierne/anparterne?	144
Hvordan skal aktierne betales?	145
Skat – stock-optioner	146
Warrants	147
Konvertible obligationer	147
Fællesregel	148

Skat – warrants og konvertible obligationer	148
B. Præstationsvederlaget	149
Tantieme	149
Skat – Tantieme	150
Tantieme i konkursituationen	150
C. Andre vederlagstyper	152
Det gyldne håndtryk	152
Det kontraktligt aftalte gyldne håndtryk	153
Forhandlede gyldne håndtryk	153
Skat – det gyldne håndtryk	154
Efterløn til efterladte	155
Gratiale	156
Replacement-omkostninger	156
Opsummering	157
III. kapitel.	
Hjælp til udformning af direktørkontrakten	
Hvem skal udfærdige direktørkontrakten?	161
Spørgeskema	162
Aktieselskabsloven/anpartsselskabsloven	183
Litteraturliste og forkortelser	261
Stikordsregister	263

Direktørkontrakten har tidligere været betragtet som en slags standardkontrakt, der egentlig ikke havde den store betydning.

Først når der opstod uenighed mellem direktøren og direktørens virksomhed, erkendte parterne, at havde der været udformet en gennemtænkt kontrakt til at regulere ansættelsesforholdet, ville problemstillingen lettere kunne være løst.

I dag sker ansættelsen af en direktør ikke med henblik på livstidsansættelse. Derfor stilles der større krav til forhandling og til udformning af direktørkontrakterne, således at de er i overensstemmelse med udviklingstendenserne i erhvervslivet.

Centrale elementer i en direktørkontrakt er f.eks. bestemmelser om direktørens hierarkiske placering og kompetence, direktørens stilling ved fusioner, direktørens ophør, direktørens eventuelle forpligtelser efter ansættelsesforholdets afslutning (konkurrenceklausuler), løsning af tvister mellem virksomheden og direktøren og ikke mindst nye vederlagsformer.

Bogen gennemgår disse centrale problemstillinger med eksempler fra retspraksis, således at både potentielle eller nuværende direktører, virksomhedens bestyrelse og juridiske rådgiver kan vurdere problemstillingerne før en direktørkontrakt forhandles - eller genforhandles - på plads.

Bogen afsluttes med et spørgeskema der kan benyttes til behovsanalyse eller som checkskema for direktøren, bestyrelsen eller den juridiske rådgiver.

1321
gad
KR4 00.00